

LISTOPAD 2014

SADURCZYKUS TIMES

Wice Naczelnika Uniwersał Urządzący Włościan i
zapewniający w Osnowie następującej:
Z K O S C I U S Z K
NIK SIŁY ZBROYNEY NAR

WYCH WSZYŚKICH LIEM I

Pańszczybę po dwoje, mają mu być opuszczone dai
mu być dai opuszczone pojedynczo. Takowe opusz
poki w czasie Władza Prawodawcza stałego w tej mie
4to. Zwierzchności miejscowe starać się bę
1to. opuszczenia pańszczyzny, żeby Ziemi
2to. opuszczenia pańszczyzny, żeby iako i
3to. opuszczenia pańszczyzny, żeby na Pol
pod broń. Pańszczyzna przez ten czas nie będzie
powrotu ich do domu
4to. opuszczenia pańszczyzny, żeby z obowiązk
5to. opuszczenia pańszczyzny, żeby z dziedzica żadnemu
6to. opuszczenia pańszczyzny, żeby z praw i dowod
7to. opuszczenia pańszczyzny, żeby nie czyni

220. rocznica Insurekcji Kościuszkowskiej

uciski, iako przeciwni celowi Powstania do odpow
9to. Wzajemnie Lud Wiojski dozwiało spr
gorliwie pozostałe dai Pańszczyzny odbywać, Zwi
darstwa pilnować, role dobrze uprawić i zsiłować, a
ścian z pobudek ratunku Ojczyzny, i Właściciele prz
przezo Włościanie nie mają się wymawiać od uym
zapłatą.
10to. Dla łatwiejszego dopilnowania porzą
c.ii, podzielił Kommissye Porządkowe iak jest rzeczo
9to. Wzajemnie Lud Wiojski dozwiało spr
gorliwie pozostałe dai Pańszczyzny odbywać, Zwi
darstwa pilnować, role dobrze uprawić i zsiłować, a
ścian z pobudek ratunku Ojczyzny, i Właściciele prz
przezo Włościanie nie mają się wymawiać od uym
zapłatą.
11to. W każdym Dozorze wyznacza Dozo
który przez włożonych na siebie obowiązków w Organ
odbierał skargi od Ludu w jego uciskach, i od Dworu, w pr
Ludu, powinnością jego będzie rozstrządać spory, a gdy
miliyi Porządkowej ie oddylać
12to. Dobrodziejstwo Rządu w ulżeniu Lud
dzicy iestże do pracy, do rolnictwa, do obrony Ojcz
dzwiając dobroci i sprawiedliwości Rządu odwozili L
dzicom, odmawiali od obrony Ojczyzny, Kommissye Po
ższych pilne na to mieć będą oko, i natychmiast tako
winnego oddadzą. Nie maicy Kommissye Porządk
w tym czasie domy porzucali i po Kraiu wlezyli i
13to. Wydziało bezpieczeństwa w każdej Kommissyi bę
winnie gdy się tulaczami i próżniakami okaza, do ro
14to. Duchowni naybliżli Ludu Naczezyiele
żaki dla Ojczyzny, która sie prawdziwą Matką w
żłecząc Lud powinai, że pracując pilnie kole roli swo
żłecząc Obare, iak ten który ie Ogrzęd od dzierżiw i
żłecząc, że pełniąc powinność względem Dworów zwł
Urządzenie, nie innego nie czyni, tylko winny dług
trzymać.
15to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
16to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
17to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
18to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
19to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
20to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
21to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
22to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
23to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
24to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
25to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
26to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
27to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
28to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
29to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
30to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
31to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
32to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
33to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
34to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
35to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
36to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
37to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
38to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
39to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
40to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
41to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
42to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
43to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
44to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
45to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
46to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
47to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
48to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
49to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
50to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
51to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
52to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
53to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
54to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
55to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
56to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
57to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
58to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
59to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
60to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
61to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
62to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
63to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
64to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
65to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
66to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
67to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
68to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
69to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
70to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
71to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
72to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
73to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
74to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
75to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
76to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
77to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
78to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
79to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
80to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
81to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
82to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
83to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
84to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
85to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
86to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
87to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
88to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
89to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
90to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
91to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
92to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
93to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
94to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
95to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
96to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
97to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
98to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
99to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P
100to. Duchowni obojga Obrządków ninieyż
Kościołach i Cerkwach ciągle przez Niedziel cztery, P

TRYPTYK POWSTAŃCZY

Tryptyk Powstańczy

Program sesji:

1. Uroczyste rozpoczęcie sesji
2. Dr. Ireneusz Sadurski - „Okoliczności wybuchu Powstania Kościuszkowskiego na tle upadającego Państwa Polskiego”
3. Dr. Marcin Baranowski - „Bitwy Powstania Kościuszkowskiego (Racławice i Maciejowice - analiza porównawcza)”
4. Dr. hab. Arkadiusz Stasiak - „Stanisław August Poniatowski wobec Powstania Kościuszkowskiego i upadku Polski”
5. Prof. dr. hab. Witold Matwiejczyk - „Tadeusz Kościuszko, jako polityk i bohater w tradycji narodowej”
6. Dyskusja
7. Uroczyste zamknięcie sesji

Dyrektor IX LO, Radosław Borzęcki, rozpoczyna sesję naukową

Wystąpienie dr. Ireneusza Sadurskiego

Okoliczności wybuchu Powstania Kościuszkowskiego na tle upadającego Państwa Polskiego

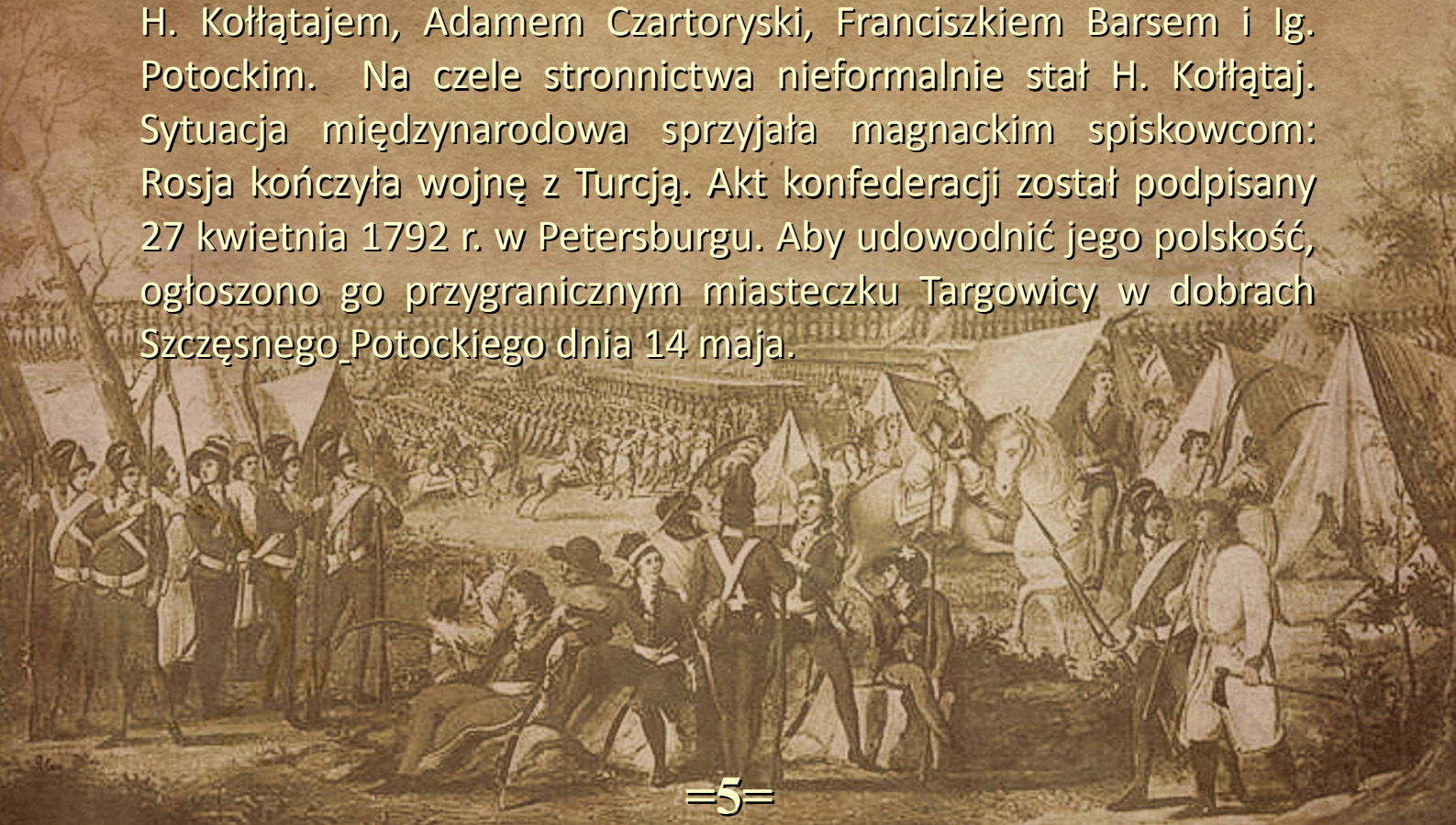
Dwie były podstawowe przyczyny upadku Polski: anarchia wewnętrzna i zagrożenie zewnętrzne. Upadek władzy królewskiej i dezorganizacja sejmu sparaliżowanego przez liberum veto, rozkład państwa rządzonego przez rywalizujące z sobą kliki magnackie, zaciążył na gospodarce i doprowadził do demoralizacji armii. Oświeceni magnaci i szlachta już w połowie XVIII w. byli świadomi katastrofalnej sytuacji Rzeczypospolitej i próbowali ratować państwo

drogą reform. Z jednej strony przyszły one za późno, z drugiej były ostro zwalczane przez państwa ościenne – Rosję, Austrię i Prusy (Trzy Czarne Orły), które stały na straży polskiej anarchii. Największa z reform podjętych przez Polaków – **Konstytucja 3 Maja** zwiastowała wybicie się Polski na niepodległość, skończyła się obcym najazdem przez bunt grupy zdradzieckich magnatów – targowiczán.

Wojna polsko-rosyjska 1792 r. w obronie Konstytucji Majowej. Targowica – spisek magnatów przeciwnym reformom Sejmu Czteroletniego

Odsunięta od władzy magnateria nie uznawała dzieła Sejmu Wielkiego, a zwłaszcza dzieła trzeciomajowego. Dlatego czołowi działacze obozu konserwatywnego zw. hetmańskim Franciszek Ksawery Branicki, Seweryn Rzewuski, Szczęsny Potocki bezpośrednio po uchwaleniu konstytucji przedłożyli Katarzynie II projekt obalenia siłą reform Sejmu i wprowadzenia federalnej RP, bez króla, rządzonej przez Radę Rzplitej i dwóch konsulów. Przyjęta została zasada tylko przewrotu i militarnej interwencji Rosji.

Odpowiedzią na zdradzieckie knowania magnackie było powołanie do życia jeszcze w czasie trwania Sejmu w 1791 r. przez obrońców Konstytucji Zgromadzenia Przyjaciół Konstytucji Rządowej – pierwszego w Polsce szlachecko-mieszczańskiego stronnictwa politycznego równocześnie klubu parlamentarnego. z H. Kołłątajem, Adamem Czartoryski, Franciszkiem Barsem i Ig. Potockim. Na czele stronnictwa nieformalnie stał H. Kołłątaj. Sytuacja międzynarodowa sprzyjała magnackim spiskowcom: Rosja kończyła wojnę z Turcją. Akt konfederacji został podpisany 27 kwietnia 1792 r. w Petersburgu. Aby udowodnić jego polskość, ogłoszono go przygranicznym miasteczku Targowicy w dobrach Szczęsnego Potockiego dnia 14 maja.

Władze Targowicy zwróciły się o pomoc do Katarzyny II. Prowadzona przez Polaków w obronie Konstytucji, a przez Rosjan w obronie przywilejów magnackich i dla położenia kresu niepodległej Polski zdobytej w czasie Sejmu Czteroletniego wojna trwała od 18 maja do 24 lipca 1792 r.

Król Stanisław August Poniatowski i prawie cała elita polityczna widząc szybkie postępy wojsk rosyjskich pragnęli przerwać wojnę naiwnie rozumując, że ofiarowanie korony polskiej wielkiemu księciu Konstantemu [wnuk] skłoni Katarzynę II do wstrzymania wojsk i do zgody na utrzymanie reform, jakie przeprowadzono na Sejmie Wielkim. Carya kategorycznie odrzuciła te propozycje i żądała bezwzględnego posłuszeństwa – przystąpienia króla do Targowicy. Za namową Kołłątaja król wyraził na to zgodę łudząc się, że przez to poniżenie zapobiegnie kolejnemu rozbiorowi Polski. Jeszcze latem 1792 r. nikt z przywódców polskich m. in. Kołłątaj czy Ignacy Potocki nie myślał o przygotowaniach do powstania, gdyż spodziewali się kompromisu z Rosją, którego architektem będzie król. Rosja nie chciała żadnych porozumień z pokonanymi przeciwnikami, zaś Polską mieli rządzić targowiczanie. Upokorzony Stanisław August został odsunięty od władzy.

Polska pod rządami targowiczán [od sierpnia 1792 do stycznia 1793] i rosyjską okupacją przechodziła straszliwą gehennę. Niegodziwe rządy pełne gwałtów uwłaczające polskiej godności budzące gniew i chęć zemsty przyczyniły się do nastrojów powstańczych. Odbłyły się manifestacje ludowe skierowane przeciw królowi, targowiczánom i Rosji. Od sierpnia 1792 r. konfederaci - ludzie mało zdolni, ale bezwzględni w pełni zakwaterowali się w Warszawie i zaczęli gospodarzyć pospołu z okupantem rosyjskim wyciskając piętno we wszystkich dziedzinach życia. W gospodarce zapanował kompletny upadek i zastój, zamykano warsztaty rzemieślnicze ze względu na wstrzymanie zamówień dla wojska, skarb państwa był pusty. Ruinie gospodarczej towarzyszył upadek siedmiu wielkich banków w Warszawie z najpotężniejszym Piotra Teppera. Zarówno wojsko jak i pracownicy cywilni nie otrzymywali poborów, żołd i pensje zostały wstrzymane. Szerzył się głód i nędza, rosło bezrobocie. Ale najgorszym wydarzeniem, które przeważyło o powszechnym odczuciu konieczności chwycenia za broń, był drugi rozbiór Polski, który został postanowiony traktatem rosyjsko-pruskim zawartym w Petersburgu 23 stycznia 1793 r. Rosja: zajęła wschodnią część Białorusi i większą część Ukrainy i Podola – 250 tys. km². Prusy: Gdańsk, Toruń, Wielkopolskę i zachodnią część Mazowsza – 58 tys. km².

1793

Odwołanie rosyjskiego ambasadora w Polsce Jakoba Johanna Sieversa 1792/93 -Niemca inflanckiego [oficjalnie zarzucono mu zbytnią uległość sprawom polskim a zaniedbywanie interesów rosyjskich, noszenie orderu Virtuti Militari, co było obrazą imperatorowej i związanie się z polką podsuniętą przez króla] było sygnałem do całkowitego rozbioru Polski. Jego następcą został Jozif Otto Igelstrom 1793-1795, człowiek brutalny, niewielkiego formatu intelektualnego, słaby dyplomata, nie mający o wojsku żadnego pojęcia, który wyspecjalizował się w policyjnych akcjach porywania niewygodnych ludzi dla Rosji. W Petersburgu po II rozbiore dojrzał plan sprowokowania Polaków do buntu, to osoba Igelstroma doskonale się do tej roli nadawała. W tej sytuacji liczni Polacy zorientowali się, chcąc uratować państwo należy podjąć ryzyko walki, poderwać naród do walki bo inaczej przyjdzie haniebna zagłada „pokojowa” zagłada Rzeczypospolitej.

Spisek zawiązał się wiosną 1793 r. prawie równocześnie na emigracji i w kraju. Głównym ośrodkiem emigracji polskiej była Saksonia, a w niej Lipsk i Drezno. Najwybitniejsi emigranci to: Ignacy Potocki, Hugo Kołłątaj i Tadeusz Kościuszko. Był to triumwirat przygotowujący powstanie. Sprzysiężeni uznali konieczność dyktatury wojskowej i postanowili ją powierzyć Kościuszce. Jego kandydatura mogła liczyć na aprobatę większości spiskowców w kraju w Warszawie i Wilnie. W sprawach polityczno-ustrojowych emigracja dzieliła się na dwa odłamy:

Emigracja:

- radykalny (lewicowy) rekrutujący się spośród młodych oficerów, ludzi pióra powiązanych z Kołłątajem, skupiony wokół Kołłątaja, do którego należeli także Ig. Potocki, i Tomasz Maruszewski. Program: imponowała im rewolucja francuska, chcieli prowadzić walkę o niepodległość na wzór rewolucji francuskiej powołanie pod broń całego narodu godząc się na reformy społeczne, czyli naruszenie przywilejów szlacheckich, wysuwali na stanowisko wodza-dyktatora Kościuszkę, który zyskał popularność dzięki udziałowi w wojnie 1792 r., a nadto był bohaterem walki o niepodległość Stanów Zjednoczonych, i jako jedyny Polak został wyróżniony przez francuskie Zgromadzenie Prawodawcze nadaniem obywatelstwa francuskiego.

- umiarkowany ze Stanisławem Małachowskim, Józefem Wybickim i Stanisławem Potockim nie wychodzący poza konstytucje majową, a z obawy przed rewolucją pragnęli walkę o niepodległość przy udziale regularnego wojska pod przewodnictwem szlachty.

Ignacy Potocki

Stanisław Małachowski

Hugon Kołłątaj

Kraj:

W kraju sprzysiężenie było podzielone także na dwa odłamy: skrzydło radykalne skupione było wokół świadomych działaczy, gorących patriotów i zwolenników postępu dawnych działaczy Kuźnicy Kołłątajowskiej – ks. Józef Meier, ks. Franciszek Salezy Jezierski, ks. Franciszek Ksawery Dmochowski, ks. Florian Jelski i Jan Dembowski, (sekretarz Ig. Potockiego) którzy: stali na stanowisku wciągnięcia mas ludowych do walki wyzwoleniczej i łączyli to z pogłębieniem reform społecznych, gospodarczych i politycznych, zasypywali Warszawę ulotkami, wierszykami skierowanym przeciw Targowicy, Rosji i królowi.

Skrzydło umiarkowane – należeli do niego szef pułku Ignacy Działyński, kupiec i bankier warszawski Andrzej Kapostas, a także postowie i działacze z czasów Sejmu wielkiego, jak Michał Kochanowski, Feliks Łubieński, Piotr Potocki czy Józef Wybicki. Chcieli oni odrodzić Polskę z czasów Konstytucji majowej, brzydzący się terrorem, odruch sprzeciwu budziły w nich metody rewolucji francuskiej. Nie wrogami króla, rozumieli jego decyzja przystąpienia do Targowicy była tragiczną koniecznością. Widzimy więc, że różnice zdań wśród sprzysiężonych były dość znaczne.

Józef Wybicki

Feliks Łubieński

Misja – Kościuszki do Paryża - 17 stycznia 1793 r.

Misja - Kościuszko po naradzie z Ig. Potockim i H. Kołłątajem 17 stycznia 1793 r. wyjechał do Paryża, by zabiegać o pomoc dla przyszłego powstania w Polsce u żyrondistów, którzy obecnie rządili Francją. Wręczył memoriał ministrowi spraw zagranicznych Lebrunowi, podkreślając zasady, które rewolucyjny rząd polski wprowadzi w życie. Należały do nich: zniesienie monarchii, zniesienie poddaństwa, równość wszystkich wobec prawa, wprowadzenie jednoizbowego Sejmu, prawa polityczne zależne od cenzusu majątkowego, uzbrojenie całego narodu. Było rzeczą oczywistą, że tak daleko posunięty program radykalnych zmian społecznych i ustrojowych był zupełnie nierealny i niewykonalny, ale mógł liczyć na pełną aprobatę Francji. Kościuszko w miesiącach letnich wrócił do Saksonii, gdy nacisk sprzysiężenia krajowego na emigrantów był coraz silniejszy. Niepokojono się zapowiedzianą przez carskiego ambasadora Igelstroma prowokacją, jaką była redukcją armii, która miała być zmniejszona do 15 tyś. Zarządzenie to Rada Nieustająca miała wykonać w terminie do 11 marca 1794 r.

Tadeusz Kościuszko

1794

Faktycznie działania wojenne rozpoczął marsz Antoniego Madalińskiego, którego brygada od października 1793 r. rozrzucona została drobnymi oddziałami w rejonie Ostrołęki. Madaliński pozostawał w kontakcie z warszawskim sprzysiężeniem i podzielał ich opinię nt. wybuchu powstania. W tej sytuacji zgromadziwszy ok. 1200-1300 szwadronów podjął decyzję swojego słynnego wymarszu w dniu 12 marca. Szedł przez teren północnego Mazowsza zagarniętego przez Prusaków w drugim rozbiórce Polski. Po drodze werbował ochotników, wypierał załogi pruskie i konfiskował kasy fiskalne. Przeszedł Wisłę i Bzurę i 19 marca znalazł się w Sochaczewie i stąd wykonał pozorowany atak uderzenia na Warszawę. Tymczasem maszerując na Rawę przekroczył Pilicę i skierował na południe i 22 marca był w Opocznie. Marsz był trudny, możliwy tylko dzięki pomocy ludności polskiej, która dostarczała żywność żołnierzom i pasze dla koni. Wielu słabych żołnierzy odpadło i pod koniec marszy brygada straciła 40% składu. 24 marca Madaliński osiągnął Końskie skąd wysłał raport do Kościuszki. Tym samym zaważył na decyzji Kościuszki.

Kraków - W nocy z 22 na 23 marca 1794 r. Kościuszko z Drezna przez Czechy przybył do Wiatowic – majątku gen. Ludwika Dębickiego, położonego niedaleko Wieliczki i tu dowiedział się, że garnizon rosyjski opuścił miasto i skierował się przeciwko Madalińskiemu. W tej sytuacji nocą 23 marca Kościuszko przybył do Krakowa i ok. godz. 22 stanął w pałacyku gen. Józefa Wodzickiego, który znajdował się w ustronnym miejscu, za murami miejskimi, koło klasztoru Ojców Kapucynów.

24 marca, wczesnym rankiem, zamknięto bramy miasta wystawiając przy nich posterunki wojskowe z regimentu Mikołaja Czapskiego. Po odprawie przeprowadzonej z oficerami garnizonu krakowskiego, Kościuszko i Wodzicki udali się do Kościoła Kapucynów na mszę. Po jej wysłuchaniu w kaplicy loterańskiej, przed figurą Najświętszej Marii Panny, położyli na stopniach ołtarza szable, które poświęcił gwardian ojciec Tadeusz. Potem ująwszy szable w ręce złożyli ślubowanie, że gotowi są oddać swe życie w obronie Ojczyzny. Na koniec otrzymali błogosławieństwo. Przed godziną 10 Kościuszko udał się na Rynek Krakowski. Miał przy sobie popielatą czamarę z zielonymi paskami i przepasany był generalską szarfą. Głowę jego okrywała krakowska czapka z białej wełny, a przy boku przypasaną miał szablę. Wśród licznie zgromadzonego ludu dużo było młodzieży przybranej w bandolety, na którym widniały napisy: „Wolność lub śmierć”, „Vivat Kościuszko”, „Jedność i Niepodległość”. Kościuszko zaprzysiągł akt powstania nie jak planowano na Wawelu, lecz na Rynku krakowskim wobec zgromadzonego wojska i ludu. Autorem Aktu powstania był H. Kołłątaj, któremu Kościuszko zlecił opracowanie tego dokumentu. Tekst przysięgi brzmiał następująco: „Ja Tadeusz Kościuszko, przysięgam w obliczu Boga całemu Narodowi Polskiemu, iż powierzonej mi władzy na niczyj prywatny ucisk nie użyję, lecz jedynie jej dla obrony całości granic, odzyskania samowładności Narodu i ugruntowania powszechnej wolności używać będę. Tak mi Panie Boże dopomóż i niewinna Męka Syna Jego”. Po złożeniu przysięgi Naczelnik udał się do Ratusza i tu podpisał *Akt powstania obywatelów mieszkańców województwa krakowskiego*.

Jedno z najważniejszych wydarzeń w dziejach Polski powstanie kościuszkowskie stało się faktem.

Zamknięcie sesji naukowej

Zdjęcie pamiątkowe

SADURCZYKUS TIMES

Redakcja:

dr. Ireneusz Sadurski

Rafał Józefczak kl.1a